

LEKCJA 7

DALSZY ROZWÓJ KOŚCIOŁA

W lekcji 6. studiowaliśmy „Listy z podróży” - listy, które Paweł napisał podczas swych podróży misyjnych. Pokazują nam one niektóre trudności, których doświadczali wierzący na obszarach zewangelizowanych ostatnio. Pokazują nam również pewne problemy personalne, które omawiał Paweł dla utrzymania swego autorytetu apostoła w obliczu silnej opozycji ze strony fałszywych braci.

W lekcji tej przestudiujemy „Listy więzienne” - Listy do Filemona, Efezjan, Kolosan i Filipian. Są to listy pisane przez Pawła podczas jego uwięzienia w Rzymie (Dz 28,17-31). Pomogą nam zobaczyć jaki był Kościół w tym okresie historii oraz ujawnią także więcej charakteru Pawła.

Listy do Efezjan i do Kolosan, zostały napisane do wyznawców, którzy byli przygotowani na przyjęcie obszerniejszej nauki o osobie Chrystusa i istocie Kościoła. List do Filemona pokazuje od strony osobistej jak Paweł rozumiał chrześcijańskie braterstwo i przebaczenie, a List do Filipian jest jego własnym duchowym autopretertem. W miarę studiowania tych listów zobaczymy, jak przebiegał dalszy rozwój Kościoła i dowiemy się więcej o samym Pawle i jego całkowitym oddaniu się Jezusowi Chrystusowi.

plan lekcji

Uwięzienie Pawła

List do Filemona: Praktyczne wybaczenie chrześcijańskie

List do Efezjan: Chwalebny Kościół

List do Kolosan: Zwierzchnictwo Chrystusa

List do Filipian: Świadek Pawła

cele lekcji

Gdy skończysz tę lekcję, powinieneś umieć:

- Opisać aresztowanie i uwięzienie Pawła
- Wyjaśnić związek listów więziennych z księgą Listów Apostolskich
- Zidentyfikować opisy zawartości i nauczania każdego listu z więzienia
- W szerszy sposób rozumieć charakter Kościoła i panowania Chrystusa oraz być umocnionym we własnym życiu duchowym

czynności lekcyjne

1. Przesztyduj materiał lekcyjny i odpowiedz na pytania zgodnie ze zwykłą procedurą.
2. Przeczytaj listy do Filemona, Efezjan, Kolosan i do Filipian według podanych lekcji. Odszukaj Efez, Kolosy i Filipi na mapie podróży misyjnej Pawła zamieszczonej w lekcji 5.
3. Po zakończeniu lekcji powtórz ją i odpowiedz na pytania kontrolne. Po wykonaniu tego zadania, powtórz lekcje 5, 6 i 7 (część 2). Następnie odpowiedz na pytania w twoim sprawozdaniu z części 2.

słowa kluczowe

ascetyczne
listy więzienne
oczyszczenie

orędownictwo (wstawianie się)
zadośćuczynienie (przywrócenie)

treść lekcji

We wszystkich czterech listach więziennych Paweł nawiązuje do swego uwięzienia (Flm 1; Ef 3,1; 4,1; Kol 1, 24, 4, 10; Flp 1,12-13). Poprzez te listy Paweł kontynuuje służbę w zborach, które zostały założone w Kolosach, w Filipii i na obszarze Efezu, chociaż nie był w stanie odwiedzać ich osobiście.

UWIEZIENIE PAWŁA

Cel 1. Podanie faktów dotyczących aresztowania i uwięzienia Pawła

Paweł przybył do Jerozolimy pod koniec swej trzeciej podróży misyjnej i spotkał się tam z innymi przywódcami (Dz 21,17-19). Zgodził się wesprzeć czterech mężczyzn w ślubach oczyszczenia i sam ślubował w tym celu, aby pokazać, że nie naucza Żydów całkowitego odrzucenia Zakonu Mojżeszowego (Dz 21,20-26).

W kilka dni po tej decyzji, został zaatakowany przez motloch podczas wypełniania w świątyni swego ślubu. Niektórzy Żydzi z Azji podburzali tłum przeciw niemu mówiąc, że bezczeszci on świątynię wprowadzając pogan w obszary zastrzeżone tylko dla nich (Dz 21,27-29).

Wzrośwa była tak wielka, że rzymski sennik wysłał swych żołnierzy dla ochrony Pawła do czasu, kiedy będzie mógł otrzymać wyjaśnienie, czym Paweł rozgniewał tłum. W tym celu sennik zezwolił na to, by Paweł bronił się sam. Lecz obrona Pawła przed tłumem i Sanhedrymem spowodowała tylko ich dalsze rozdrażnienie. Kiedy sennik rozpoczął swe badanie od biczowania, wówczas Paweł odwołał się do swych praw należnych obywatelowi Rzymu. Wobec tego sennik wysłał go do Cezarej, aby się stawiał przed namiestnikiem Feliksem. Feliks słyszał o sprawie, lecz zwlekał z podjęciem decyzji. Tak więc Paweł pozostawał w więzieniu w Cezarej przez dwa lata. Nowy namiestnik, Festus, który w tym czasie objął urząd, ponownie rozpatrywał tę sprawę. Wtedy Paweł odwołał się do cesarza i dlatego został wysłany do Rzymu.

1 Zapoznaj się z Dz 21 - 26 i skomóż następująco ćwiczenie w zeszycie:

- a** Podaj ile razy w tych rozdziałach opisano obronę Pawła, kto za każdym razem stanowił audytorium, oraz numer rozdziału i wierszy, gdzie powyższe dane można znaleźć dla każdego przypadku.
- b** Kiedy Paweł pojawił się przed Sanhedrymem, powiedział, że sądzi się go ze względu na nadzieję, która wyznaje. Podaj na czym polegała ta nadzieja (patrz 23, 1-10).
- c** W lekcji 5. mówiliśmy, że jednym z celów Łukasza przy pisaniu Dziejów Apostolskich było wykazanie, że chrześcijaństwo nie było antyrzymskim ruchem politycznym. Cel ten wyjaśnia, dlaczego Dzieje Apostolskie zawierają opisy stawiania Pawła przed kilkoma różnymi władzami cywilnymi, które potwierdziły, że nie przekroczył on prawa obowiązującego w Rzymie. Zanim w zeszycie krótko opinie dotyczące Pawła, a wyrażone przez każdą z następujących osób:
  - 1) Klaudiusz Lizjusz - 23, 28-29; 2) Festus - 25, 19; i 3) Agryppa i Festus - 26, 30-32.
- d** Zwróć uwagę na to, że Bóg objawił już Pawłowi, iż będzie on dawał świadectwo w Rzymie (Dz 23, 11). W jakim czasie po tym objawieniu Paweł przybył do Rzymu?

Łukasz podał nam pełny opis podróży Pawła do Rzymu. Podczas niej miało miejsce kilka godnych uwagi faktów, między innymi burza, rozbicie okrętu, cudowne uwolnienie Pawła od skorpionów na Malcie oraz uzdrowienie tam wielu ludzi (Dz 27, 13 - 28, 10). Wypadki te ujawniają dodatkowe aspekty postawy Pawła i ukazują jego spokojną stanowczość i zaufanie pokładane w Bogu w sytuacjach niebezpiecznych i zagrażających życiu.

Do przybycia do Rzymu umieszczono Pawła w przecie domowym (Dz 28,16). Chociaż nie mógł podróżować, dano mu całkowitą swobodę nauczania i głoszenia o Chrystusie (28,30-31). Dzieje Apostolskie nie informują nas o wyniku sądu nad Pawłem przed cesarzem. Prawdopodobnie Łukasz, kiedy to pisał, nie miał więcej dostępnych informacji na ten temat. Jednakże z dowodów jakie posiadamy wynika, że cztery więzienne listy zostały napisane podczas przebywania Pawła w Rzymie. W pozostałej części lekcji przestudiujemy szczególnie to historyczne i zawartość każdego z nich.

2 Zapis w Dziejach Apostolskich 21 - 26 o uwolnieniu Pawła i jego podróży do Rzymu wskazuje, że Paweł:

- udał się do Rzymu w ciągu paru dni po rozpoznaniu jego sprawy przez Feliksa,
- nie był w stanie kontynuować nauczania, gdy przebywał w więzieniu,
- wykorzystywał fakt, że był obywatelkiem rzymskim, kiedy było to pomocne dla jego celów,
- nie zrobił nic, co władze Rzymu uznawały za warunek skazania go na śmierć,
- powiedział ludziom na statku, że ich życie będzie chronione na równi z jego.

LIST DO FILEMONA:

PRAKTYCZNE WYBACZENIE CHRZEŚCJANSKIE

Cel 2. Udzielenie odpowiedzi na pytanie o to historyczne, wieść i znaczenie Listu do Filemona.

Gdy Paweł przebywał w więzieniu poznał Onezyma i doprowadził go do Pana (Flm 10). Onezym był niewolnikiem, który zbiegł od swego pana, którego Paweł znał z imienia. Filemon mógł nawrócić się podczas pobytu Pawła w Efezie. Okazuje się, że jego dom był w Kolosach (lub może w pobliżu Laodycei) i był on członkiem Zbora w miejscu zamieszkania (Flm 1-2; Kol 4,17). Paweł odesłał Onezyma z powrotem do jego pana z listem, w którym nawołuje Filemona do przebaczenia Onezymowi.

List do Filemona rzuca światło na to społeczeństwo, w którym żyli pierwsi chrześcijanie. Niewolnictwo było rzeczą normalną. Niektórzy historycy oceniali, że w czasach Nowego Testamentu w imperium rzymskim mogło być do sześciu milionów niewolników. Według prawa rzymskiego właściciel mógł traktować swego niewolnika tak jak chciał. Jeżeli niewolnik obraził pana, mógł go karcić z dowolnym okrucieństwem albo nawet skazać na śmierć.⁶

W niektórych innych listach Paweł podaje zalecenia dla niewolników i panów odnośnie do ich stosunków wzajemnych (patrz Ef 6, 5-9). W liście ewangelia wprowadziła nowe, zmienione życie zasady miłości i braterstwa, które spowodowały w końcu, że chrześcijanie w ogóle zrezygnowali z niewolnictwa. Bez wątpienia Paweł ział sobie z tego sprawę. Jak pokazuje 1 Kor 7, 21-25 Paweł miał wielki szacunek dla wolności i zachęcał innych do uzyskiwania wolności, jeżeli tylko mogli. W Liście do Filemona znajduje się sugestia, że Paweł oczekiwał, iż Filemon wyzwoli Onezyma (patrz wiersze 14 i 21). Niemniej jednak we wszystkich listach, łącznie z Listem do Filemona, natychmiastowym celem Pawła nie było dyktowanie zewnętrznych zmian społecznych. Jego zamiarem było poinformowanie wierzących o życiu według ewangelii w ich aktualnej sytuacji życiowej, bez względu na to jaka ona była.

List do Filemona daje nam piękny i praktyczny przykład tego, jak chrześcijańskie przebaczenie można zastosować w praktycznej sytuacji, kiedy popełniono poważne wykroczenie. Pozwala również na głębsze poznanie stosunku wielkiego apostoła do pogan. Ze względu na miłość Chrystusa, Paweł wyciąga rękę do złączyłego niewolnika, do osoby, która jest przez większość społeczeństwa pogardzana i uznana za bezwartościową. Paweł prowadzi Onezyma do Pana, wstawia się za nim z taktem i uprzejmością, załatwia się z sam pokryje jego długi. Przeczytaj ten list wykorzystując niżej podane punkty jako przewodnik i dokonaj poniższe ćwiczenie.

LIST DO FILEMONA: PRAKTYCZNE WYBACZENIE CHRZEŚCIJAŃSKIE

- I. **Pozdrowienie Pawła.** *Przeczytaj w. 1-3*
- II. **Podziękowanie Pawła Filemonowi.** *Przeczytaj w. 4-7*
- III. **Obrona Onezyma przez Pawła.** *Przeczytaj w. 8-21*
- IV. **Prośba i wniosek Pawła.** *Przeczytaj w. 22-25*

§ Napisz w zeszycie krótką odpowiedź na każde z następujących pytań:

- a) Czym Onezym obniżył Filemona?
- b) O jakie potraktowanie Onezyma prosił Paweł Filemona?
- c) Co było podstawą apelu Pawła?
- d) Jakie zadośćuczynienie proponował Paweł, jeżeli takowe było konieczne?

Paweł wysłał swoją osobistą prośbę do Filemona, list do zboru w Kolośach oraz do zboru na obszarze Efezu za pośrednictwem wierzącego imieniem Tychik. Tychik towarzyszył Onesymowi aż do domu Filemona, jego pana (Kol 4,7-9; Fl 6,21-22).

LIST DO EFEZJAN: CHWALEBNY KOŚCIÓŁ

Cel 3: Identyfikacja wyróżniająca formy i określenie głównych nauk doktrynalnych Listu do Efezjan

Jak stwierdziliśmy, Tychik wziął ze sobą list do Efezjan, kiedy w towarzystwie Onesyma udawał się do Azji. W liście tym ukazano rodzaj nauki jaką Paweł przekazuje tym wierzącym, którzy przeszli początkowe stadium chrześcijańskiej drogi i osiągnęli większą dojrzałość w życiu duchowym.

Wyróżniająca forma

Kilka faktów wskazuje na to, że list do Efezjan był listem pomyślanym pierwotnie przez Pawła jako list okólny do zborów w obszarze Efezu. Praktyka listów okólnych nie była czymś niezwykłym w zborach. W swym wcześniejszym liście do Koryntian, Paweł adresuje go nie tylko do nich, lecz do „wszystkich świętych, jacy są w całej Achai” (Zkor 1,1). Nasuwa to na myśl, że inne zbory w pobliżu Koryntu, będą również czytały ten list.

Paweł spędził trzy lata w Efezie, ważnym centrum handlowym i trzejszej polozenia słynnej świątyni bogini Artemidy (Dz. 19,8 - 10,35; 20,31). W wyniku tej wizyty wiele zborów rozpoczęło działalność w okolicznych miastach. Podczas uwięzienia, Paweł wyszedł naprzeciw potrzebom tych zborów w ten sposób, że ułożył list o treści odpowiedniej dla nich wszystkich, jak też dla wierzących w Efezie. Jego list pokazał tu, że nie są oni oddzielnymi grupami, lecz częścią jednego żywego organizmu – powszechnego Ciała Chrystusa, którego istnienie zostało zaplanowane przez Boga przed początkiem świata.

Niektóre starożytne kopie Listu do Efezjan nie zawierają na początku słów „w Efezie”. Prawdopodobnie zinem Listu jaki posiadamy jest kopia, która była przechowywana przez zbor w Efezie. Fakty te wyjaśniają dlaczego kopia posiada nazwę miasta Efezu, a nie zawiera żadnych osobistych pozdrowień dla osób w mniejszym zborze, co było zwyczajem Pawła. Być może Paweł miał na myśli Efezjan wówczas, kiedy mówił Kološanom, żeby „przeczytali list z Laodycei” (Kol 4,16). To sformułowanie odnosiło się do jego listów okólnych, a zatem z jego drogi z Laodycei do Kolośów.

Treść i główne punkty

List do Efezjan jest podobny do Listu do Rzymian w tym, że nie jest odpowiedzią na szczególne problemy zboru, lecz wyłożeniem pewnych prawd doktrynalnych. O ile w Liście do Rzymian tematem jest Boże usprawiedliwienie (lub zbawienie), tematem listu do Efezjan jest Kościół powszechny. Zatem nauki w Liście do Rzymian są szczególnie odpowiednie dla nowych chrześcijan, zaś nauki zawarte w Liście do Efezjan są dla bardziej dojrzałych w wierze.

W Liście do Efezjan Paweł wyjaśnia pochodzenie Kościoła, stwierdza charakter jego ostatecznego przeznaczenia, opisuje zachowanie jego członków i omawia sposób jego walki. Prawdy o Kościele wygłaszane przez niego są gromadne i dalekosiężne. Członkowie Kościoła zostali wybrani „*przed założeniem świata*” (Ef 1,4). Są oni usiadłymi „*na niebiosach - w Chrystusie Jezusie*” (2,6), ich celem jest by wszystko „*rało ku Temu, który jest głową - ku Chrystusowi*” (4,15). Bożym celem w tym wszystkim jest to, aby mogli oni okazać bogactwo swej łaski i aby wszyscy przyczynili się ku uwielbieniu jego miłośni (1,6; 12,19; 2,7).

Po wyrażeniu tych prawd Paweł opisuje, w jaki sposób ludzie wierzący powinni żyć ze względu na duchową pozycję, jaką mają w Chrystusie. Ten opis jest szczególny, praktyczny i pełny. Paweł zwraca się do pojedynczych ludzi (Ef 3,1 - 5,21), żon i mężów (5,22-33), rodziców i dzieci (6,1-4) oraz do niewolników i panów (6,5-9). Kończy ujmując prawdziwy charakter konfliktu, w jakim Kościół bierze udział (Hajemniciego zwycięstwa) (6,10-18).

4 List do Efezjan

- był prawdopodobnie napisany jako list okólny dla kilku zborów
- zajmuje się głównie szczególnymi problemami zboru w Efezie,
- opisuje odwieczny plan Boga dotyczący Kościoła,
- był napisany, gdy Paweł działał w Efezie.

Przeczytaj ten list wykorzystując niżej podane punkty jako przewodnik.

LIST DO EFEZJAN: CHWALEBNY KOŚCIÓŁ

- Kościół w planie Bożym.** Przeczytaj 1,1-14
- Kościół i moc Boża.** Przeczytaj 1,15 - 2,10.
- Kościół jako mieszkanie Boga.** Przeczytaj 2,11-22
- Kościół jako Boże objawienie.** Przeczytaj 3,1-21.

- V. **Dary dla Kościoła.** *Przeczytaj 1, 1-16*
 VI. **Normy Kościoła.** *Przeczytaj 4, 17 - 5, 21*
 VII. **Prowadzenie Kościoła.** *Przeczytaj 5, 22 - 6, 9*
 VIII. **Walka Kościoła.** *Przeczytaj 6, 10-20*

5 Proszę w zeszyte zrobić tabelę taką jak podana niżej. Następnie proszę przeczytać każdy fragment z Pisma Świętego i krótko opisać, co tekst ten mówi na temat tej cechy Kościoła, która jest w nim wyszczególniona. Pierwszy opis służy jako przykład.

KOŚCIÓŁ PEŁEN CHWAŁY		
Rozdziały i wiersze Listu do Efezjan	Cecha	Opis
1,1	jego pochodzenie	<i>2 wyboru Boga przed stworzeniem świata</i>
1, 19-20	jego miłość	
1, 10, 1, 30	jego zapieczętowanie	
1, 22	jego głowa	
2, 20	jego fundament	
2, 10, 5, 2, 8, 15	jego życie	
6, 12	jego wrogowie	
6, 13-17	jego zbroja	

List do Efezjan pomaga wierzącym zrozumieć ich rolę w odwiecznym planie Boga. Polega on na tym, że wszystkie rzeczy na niebie i na ziemi będą połączone pod jedną Głową – Chrystusem (Ef 1, 10). Jakim przywilejem jest być włączonym w plan Boga jako cząstka Kościoła, Ciała Chrystusa? Paweł wzywa swych czytelników do życia godnego nazwy jaką otrzymali (4, 1). Obyśmy przyjęli to samo wyzwanie i żyli życiem przynoszącym chwałę Bogu.

LIST DO KOŁOSAN: ZWIERZCHNICTWO CHRYSYSTUSA

5(a) a. *Wybór fragmentów opisujących to historycznie i szczególnie akcenty doktrynalne w Liście do Kolosan.*

List do Kolosan był napisany w tym samym czasie co List do Efezjan. Ma podobną treść, lecz inne akcenty, ponieważ Paweł odpowiada w nim

na pewne błędy doktrynalne, jakie pojawiły się w Zborze w Kolosach. List ten razem z Listem do Filemona i do Elezjan wziął ze sobą Tytlik.

Tło historyczne

Kolosy były miastem znajdującym się na wschód od Efezu. Paweł dostał wiadomości o Zborze Kolosan od Epafrosa działającego tam oraz w Laodycei i Hierapolis (Kol 1,7-8; 1,12-13). Choć i Paweł nigdy nie odwiedził Zboru Kolosan, czuł się odpowiedzialny za jego stan duchowy, ponieważ był to właśnie ten obszar, który został zewangelizowany podczas jego działalności w Efezie (Dz 17,10).

Okazuje się, że Epafros powiedział Pawłowi o pewnych błędach, jakie przywołał sobie Kolosanie. Zaczeli oni się za nauką, która obiecywała im szczególną wiedzę o Bogu. Wiedzę w nich przynosić tylko ci, którzy będą przestrzegać pewnych praktyk (Kol 2,14-16), wykorzystywać filozofię głoszącą fałszywą pokorę i kult aniołów (2,8, 18, 19) oraz będą posłuszni pewnym ascetycznym zasadom (2,20-25). Bez wątpienia ci, którzy wprowadzili tę fałszywą doktrynę, głosili ją jako bardzo chrześcijańską.

Legalistyczny aspekt tej nauki pochodził z żydowskiego źródła, przeciwko któremu Paweł sprzeciwiał się już w swym Liście do Galacjan. Inne aspekty były wierzeniami przyniesionymi przez niektóre religie pogańskie tamtych czasów. W konkluzji cała ta nauka odmawiała Chrystusowi jego prawdziwego miejsca jako Zwierzchnikowi świata i Głowie Kościoła. Nauka ta podawała błędny przez człowieka system ludzkiej zarządzeń i fałszywej pokory zastępującej prawdziwe życie, którym jest Chrystus.

6 List do Kolosan był

- a) zabrany do Zboru w Kolosach przez Epafrosa,
- b) odpowiedzią Pawła na wiadomości o Zborze w Kolosach,
- c) napisany do wiernych, którzy kierowali się fałszywą nauką,
- d) ukonany w tym samym czasie co List do Rzymian.

Treść i główne punkty

Paweł zareagował na sytuację w Kolosach. Rozpoczął swój list przypominając Kolosanom, że usłyszeli prawdziwą ewangelię od Epafrosa (Kol 1,7). Dalej, dowodził pełnej boskości Chrystusa i jego całkowitej wystarczalności jako skończonego objawienia Bożego (1,15-20; 2,2-10).

Następnie wykazał fałsz tej nauki, którą przyjęli (2,10-19) i wyjaśnił, że osobista więź z Chrystusem jest kluczem do pobożnego życia (2,20 - 4,6).

W całym swym liście Paweł usiłuje pomóc Kolosanom w zrozumieniu zwierzchnictwa Chrystusa, stworzyciela wszechświata (1,16-18). Wygłosił wielki kontrast między pustą filozofią, za którą poszli, a pełną w Chrystusie, w którym ukryte są wszystkie skarby mądrości i wiedzy (2,3). Intencją Pawła było, aby jego list był również czytany przez zbor w pobliskiej Laodyce (4,16). Pomogłoby to w uchronieniu tamtejszych wierzących przed powtórzeniem tego samego błędu.

Przeczytaj ten list wykorzystując niżej podane punkty jako przewodnik.

LIST DO KOŁOSAN: ZWIERZCHNICTWO CHRYSYTA

I. Wprowadzenie i pozdrowienie. *Przeczytaj 1,1-2.*

II. Zwierzchnictwo Chrystusa we wszechświecie.

Przeczytaj 1,3 - 2,3.

III. Zwierzchnictwo Chrystusa nad religiami ludzkimi.

Przeczytaj 2,4-23.

IV. Zwierzchnictwo Chrystusa w życiu chrześcijańskim.

Przeczytaj 3,1 - 4,6.

V. Uwagi końcowe. *Przeczytaj 4,7-18.*

7 Zakreśl litery na początku najpełniejszego opisu fałszywej nauki przyjętej przez Kolosan. Była to:

- filozofia zawierająca prawa dotyczące jedzenia i picia oraz obchodzenia specjalnych dni,
- ludzka religia legalistycznych i ascetycznych praktyk oraz kultu aniołów,
- stworzony przez ludzi system specjalnych zasad, dzięki którym, jak przypuszczano, uzyskuje się duchowość.

8 Wykonaj w zeszycie tabelę podobną do tej jaką przytoczono poniżej. Przeczytaj te wersety z listu do Kolosan, których odnośniki (wiersze, rozdziały) wskazano. W środkowej kolumnie opisz relację między Chrystusem a określeniem w kolumnie prawej. Pierwszy już wykonany opis służy jako przykład.

CHRYSTUS, ZWIERZCHNIK		
Rozdziały w Liście do Kolosan	Relacje między Chrystusem a określeniem	Określenie
1,15	<i>Chrystus jest obrazem</i>	niewidzialny Bóg
1,15		stworzenie
1,16		wszystkie rzeczy
1,18		Kościół
2,15		moce i władze

Strategią Pawła w udzieleniu pomocy Kolosanom, aby zerwali swój błąd, było pokazanie chwaly Chrystusa oraz podkreślenie jego boskości i zwierzchnictwa. Już samo to ukazuje ulóżliwość przyjmowanej przez nich fałszywej nauki. Paweł przypomina im, że została im dana „*pełnia w Chrystusie*” (2,10).

Ci którzy przeczytali ten list i przyjęli jego przesłanie uznali, że niemożliwe jest kontynuowanie błędnych wierzeń. To przesłanie jest ważne dla nas dzisiaj tak, jak było ważne dla ówczesnych adresatów. Tak jak oni musimy uważać, aby nasze życie duchowe było skoncentrowane na Chrystusie. My także powinniśmy go zobaczyć jako kogoś, kto ma całkowitą władzę nad światem i jest zwierzchnikiem Kościoła.

LIST DO FILIPIAN: ŚWIADECTWO PAWŁA

Cel 5 *Poznając treść i nauki Listu do Filipian i tych jego sformułowań, które określają to historyczne*

List do Filipian jest inspirowany refleksją osobistych odczuć i ambicji Pawła. Ukazuje nam wartości i ideały, które ukształtowały podstawę jego apostołskości. List ten jest dowodem ścisłego związku między Pawłem i wierzącymi, do których był skierowany. Byli oni od początku lojalni wobec Pawła.

Tło historyczne

Okazuje się, że List do Filipian został napisany nieco później niż Listy do Filemona, Efezjan i Kolosan - prawdopodobnie po zakończeniu dwuletniej

nego aresztu ślawnego Pawła w Rzymie (Dz 28,30-31). Przekazał w nim Filipianom, że ma nadzieję ponownie ich odwiedzić i w sugestywny sposób odwołuje się do ich nadziei na uwolnienie po rozprawie sądowej (1,24-26). Oczekiwania Pawła wskazują na to, że jego sprawa prawdopodobnie miała być rozpatrzona przed trybunałem w najbliższej przyszłości.

Filippi było pierwszym miastem odwiedzionym przez Pawła, kiedy pierwszy raz dotarł na kontynent europejski w trakcie swej drugiej podróży misyjnej (Dz 16,6-10). Była to kolonia rzymska i wiodące miasto na tym obszarze. Pozyskał tam wielu nawracanych, a między innymi Lidę i strażnika więziennego oraz ich rodziny (Dz 16,14 - 15,31-50). W mieście było widocznie bardzo mało Żydów, ponieważ Łukasz nie wspominał, że odwiedzili synagogę. Nie opisał również żadnej żydowskiej sprzeczki, czego Paweł zwykle doświadczał w miastach, w których nauczał. Po odjeździe Pawła pozostał tam Łukasz, prawdopodobnie w celu doglądania nowej grupy wierzących. Potem przyłączył się do Pawła (Proszę zwrócić uwagę na użycie przez Łukasza słów „my” i „oni” w Dz 16,11 - 12,40). Słowa „my” pojawia się znowu dopiero w Dz 20,5-6.

9 Przeczytaj List do Filipian 4,10-18 i zapisz w zeszycie odpowiedzi na następujące pytanie: Co uczynili Filipianie, aby pokazać swoją miłość do Pawła i zatroskanie o niego?

Treść i główne punkty

List do Filipian pozwala nam w szczególny sposób wnikać w umysł i serce Pawła. Ujawnia nam postawę Pawła wobec okoliczności w jakich się znalazł (Flp 1,12-18), wznoszący jakich się trzymał (2,1-12) i te, do których dążył (3,7-14) i wiarę, którą zachowywał (4,12 - 13,19).

Obok wątków osobistych, w liście pojawiają się dwa inne tematy: ewangelia i radość. Choć Paweł był w trudnej i przygnębiającej sytuacji, jego serce było pełne radości (Flp 2,17; 4,10). Kilka razy zachęcał Filipian do radości (2,18; 5,1; 4,4). Nie rozważał się nad faktem, że był uwięziony, lecz koncentrował się na głoszeniu Ewangelii (1,12-18). Mówił swym czytelnikom, żeby żyli w sposób godny Ewangelii (1,27) i wymienia kilku, którzy byli współtowarzyszami w dziele Ewangelii (4,3).

Fragm. 2,5-11 jest także ważnym ustępem listu. Współ 2,1-4; Flp 1-2; Kol 1 dowodzi boskość Chrystusa i pomaga nam w zrozumieniu tego, co zaistniało w chwili, gdy Chrystus stał się człowiekiem. Czytając

jednak wersety bezpośrednio przed tym fragmentem dowiadujemy się, że Paweł miał szczególny powód do umieszczenia go w liście:

10 Przeczytaj Flp 2,1-11 i zapisz w zeszycie odpowiedź na następujące pytanie: Dlaczego Paweł umieścił opis Chrystusa w swym liście?

Przeczytaj ten list wykorzystując niżej podane punkty jako przewodnik

LIST DO FILIPIAN: ŚWIADECTWO PAWŁA

- I. **Modlitwa Pawła.** *Przeczytaj 1,1-11*
- II. **Położenie Pawła.** *Przeczytaj 1,12-26*
- III. **Napominanie Pawła.** *Przeczytaj 1,27-2,18*
- IV. **Plany Pawła.** *Przeczytaj 2,19-30*
- V. **Ostrzeżenie Pawła.** *Przeczytaj 3,1-4,1*
- VI. **Apel Pawła.** *Przeczytaj 4,2-3*
- VII. **Przykład Pawła.** *Przeczytaj 4,4-9*
- VIII. **Podziękowanie Pawła.** *Przeczytaj 4,10-23*

11 List do Filipian:

- a) wyraża podziękowanie Pawła za dar wysłany mu jako pomoc,
- b) ujawnia wiele osobistych odczuć, wartości i ambicji Pawła,
- c) był napisany prawdopodobnie na początku dwuletniego okresu nałożenia na Pawła domowego aresztu w Rzymie,
- d) był wysłany do wierzących, którzy znali Pawła i kochali go,
- e) podaje szczegółowe objaśnienie doktryny Kościoła.

Życie i nauczanie Pawła znajdowały się w całkowitej harmonii. Bez wahania mógł powiedzieć Filipianom, aby naśladowali go i praktykowali to, czego nauczyli się od niego i co w nim widzieli (Flp 3,17; 4,9). Czy my możemy uczynić to samo?

Prawdziwym życiem Pawła był Chrystus (Flp 1,21). Jego świadectwo pokazuje nam jak wiele może zdziałać łaska Boga w życiu, które jest całkowicie mu powierzone.

pytania kontrolne

I KOJARZENIE. Połącz list (strona prawa) z tytułem jego głównych punktów i z każdym faktem jego historycznego tła i treści (strona lewa).

.... a	Zamierzony pierwotnie jako pismo ogólne do wszystkich zborów w Azji	1) List do Filemona
.... b	Tytuł: <i>Załącznik do Chrystusa</i>	2) List do Efezjan
.... c	Napisany jako osobisty apel do papi, aby przebaczył niewolnikowi, który go obraził.	3) List do Kolosan
.... d	Tytuł: <i>Kościół pełny chwały</i>	4) List do Filipian
.... e	Pisany do wierzących w pierwszym mieście, które odwiedził Paweł na kontynencie europejskim.	
.... f	Opisuje w szczególności bion duchową i zbliżenie Kościoła	
.... g	Tytuł: <i>Szanadectwo Pawła</i>	
.... h	Podobny w treści do listu do Efezjan lecz napisany w celu korekty pewnych błędów doktrynalnych.	
.... i	Zawiera ofertę Pawła spłacenia wszystkich długów Onuczyna.	
.... j	Napisany, aby przeciwstawić się fałszywej nauce zawierającej kult aniołów.	
.... k	Tytuł: <i>Praktyka chrześcijańskiego wybaczania</i>	
.... l	Ma ważny element dotyczący doktryny, w którym Chrystus jest przedstawiony jako przykład szczególnej pokory.	

PRAWDA - NIEPRAWDA. W tym fragmencie przytacza się kilka stwierdzeń. Umieść **P** na pustym miejscu przed każdym stwierdzeniem PRAWDZIWYM i **N** przed każdym stwierdzeniem NIEPRAWDZIWYM. Każde zdanie nieprawdziwe napisz ponownie tak, aby uczynić je prawdziwym.

- .... 2 Opis aresztowania i procesu Pawła sporządzony przez Łukasza wskazuje na to, że chrześcijaństwo było określonym zagrożeniem politycznym władzy rzymskiej.

Opis aresztowania i procesu Pawła podany przez Łukasza wskazuje na to, że chrześcijaństwo było

- ... 3 Listy do Filemona, Efezjan, Kolosan i Filipian są nazywane listami więziennymi, ponieważ były pisane do wierzących, którzy byli prześladowani.
Listy do Filemona, Efezjan, Kolosan i Filipian są nazywane listami więziennymi ponieważ
-
- ... 4 Więzienne listy zostały napisane po tym, jak Paweł zakończył trzecią podróż misyjną i przybył do Rzymu oczekując procesu.
Listy więzienne były napisane po tym, jak Paweł
-
- ... 5 List do Filemona ujawnia zatroskanie Pawła o Kościół, który został dotknięty błędem doktrynalnym.
List do Filemona ujawnia zatroskanie Pawła o
-
- ... 6 Filipian 2,5-11 jest ważny wraz z Ew. Janą 1; Listem do Hebrajczyków 1-2; Listem do Kolosan 1, ponieważ dowodzi boskości Chrystusa i opisuje, co zdarzy się przed Jego powrotem.
List do Filipian 2,5-11 jest ważny wraz z Ew. Janą 1, Listem do Hebrajczyków 1-2; Listem do Kolosan 1, ponieważ dowodzi boskości Chrystusa i
-
- ... 7 List do Efezjan jest podobny do Listu do Rzymian ponieważ był napisany w celu przedstawienia raczej pewnej prawdy doktrynalnej niż w celu dania wskazówek do rozwiązywania szczególnych problemów Kościoła.
List do Efezjan jest podobny do Listu do Rzymian, ponieważ był napisany po to, żeby przedstawić raczej pewne doktrynalne
-
- ... 8 Strategią Pawła w uświadomieniu Kolosanom tego, że szli za fałszywą nauką, było nazwanie po imieniu tych, którzy głosili tę naukę oraz powiedzenie Kolosanom, że mają ich unikać.
Strategią Pawła w pomaganiu Kolosanom zobaczenia tego, że szli za fałszywą nauką, było
-

Zanim przejdziesz do lekcji 8, dokończ swe sprawozdanie z części 2 i zwróć arkusz odpowiedzi swemu instruktórowi ICI.

odpowiedzi na pytania nauczające

- 6 b) odpowiedzią Pawła na wiadomości o zborze w Kolosach;
c) napisany do wierzących, którzy kierowali się fałszywą nauką.
- 1 a) Paweł bronił się pięć razy: 1) przed tłumem, który pochwylił go w świątyni (21,37 - 22,22); 2) przed Sanhedrynem (23,1-10); 3) przed Feliksem (24,1-23); 4) przed Festusem (25,1-12) i przed królem Agryppą (26,1-32).
- b) Była to jego nadzieja na zmartwychwstanie.
- c) 1) Klaudiusz Lizjusz powiedział, że oskarżenia dotyczyły kwestii prawa żydowskiego.
2) Festus powiedział, że Żydzi nie zgadzają się z Pawłem na temat ich religii i na temat Jezusa, o którym Paweł twierdzi, że zmartwychwstał.
3) Agryppa i Festus powiedzieli, że Paweł nie uczynił nic zasługującego na karę śmierci lub więzienia.
- d) około dwóch lat.
- 7 b) ludzka religia ... aniołów.
- 2 c) wykorzystywał fakt ... celów.
d) nie zrobił nic ... śmierć.
e) powiedział ludziom na statku ... z jego...
- 8 (Twoje odpowiedzi powinny być podobne)
- 1,15 Chrystus jest obrazem niewidzialnego Boga
  - 1,15 Chrystus jest pierworodnym każdego stworzenia.
  - 1,16 Chrystus jest twórcą wszystkich rzeczy.
  - 1,18 Chrystus jest głową Kościoła.
  - 2,15 Chrystus jest zwycięzcą nad mocami i władzami.

- 3 (Twoje odpowiedzi powinny być podobne)
- Onczym zbiegł od niego i prawdopodobnie coś mu ukradł (por. w 15.18).
  - Prosił Filemona o pozdrowienie go w taki sposób, w jaki pozdrowiałby Pawła i o traktowanie go jak brata (w. 16-17).
  - Podstawą apelu Pawła była miłość (w. 9).
  - Powiedział Filemonowi, aby zapisał to na rachunek Pawła (gotowość Pawła do zapłacenia cudzego długu wskazuje postawę podobną do postawy Chrystusa – czyż tak nie jest?)
- 9 (Twoja odpowiedź powinna być podobna).
Dzielili jego problemy (w. 14), wysłali mu na jego potrzeby, kiedy był w Tesalonikach (w. 18).
- 4 a) był prawdopodobnie napisany – zbiorów
c) opisuje odwieczny plan Boga dotyczący Kościoła.
- 10 (Twoja odpowiedź powinna być podobna).
Umieścił go dlatego, żeby dać Filipianom przykład pokory. Czy mógłby wybrać przykład bardziej żywy lub bardziej nieodparty?
- 5 (Twoje odpowiedzi powinny być podobne)
- Jego pochodzenie: Z wyboru Boga przed stworzeniem świata.
Jego moc: Podobna do tej, którą użył Bóg, aby wskrzesić Chrystusa.
Jego pieczęć: Duch Święty
Jego głowa: Chrystus
Jego fundament: Apostołowie i prorocy z Chrystusem jako kamieniem węgielnym
Jego życie: Dobra praca, miłość, światłość, mądrość
Jego wróg: Moc Złego na świecie i w niebiesiach.
Jego pancerz: Pełna zbroja Boga – prawda, sprawiedliwość, pokój, wiara, zbawienie i świat Boga.
- 11 a) wyraża podziękowanie Pawła za dar wysłany mu jako pomoc,
b) ujawnia wiele osobistych odczuć, wartości i ambicji Pawła,
c) był wysłany do wierzących, którzy znali Pawła i kochali go.

CZĘŚĆ 3

**KOŚCIÓŁ -
JEGO PROBLEMY I NADZIEJE**

